

Vol. 39 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 0400 578 901
faksi 09 3296 1520
toimitus@kemia-lehti.fi

Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-Chief
DI Leena Laitinen 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimituspäällikkö • Redaktionschef • Managing Editor
Päivi Ikonen 0400 139 948
paivi.ikonen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout
K-Systems Contacts Oy
Päivi Kaikkonen 03 714 1614
taitto@kemia-lehti.fi

Sihtööri • Sekreterare • Secretary
Irja Hagelberg 0400 578 901a
irja.hagelberg@kempulssi.fi

Vakituisen avustaja • Permanent medarbetare
• Contributing Editor
Sanna Alajoki 040 827 9727
sanna.alajoki@kemia-lehti.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

ilmoitukset@kemia-lehti.fi
Myyntipäällikkö • Forsäljningschef • Sales Manager
Kalevi Sinisalmi 044 539 0908
kalevi.sinisalmi@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 0400 578 901, faksi 09 3296 1520
tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilauhinnat

Kotimaassa 99 euroa (kestotilaus 89 euroa),
muut maat 120 euroa
Kouluille 49 euroa, www.aikakaus.fi
Prenumerationspris i Finland 99 euro,
övriga länder 120 euro
Subscription price (out of Finland) EUR 120
Irtonumero/Lösnummer/Single copy EUR 15
(special issue 5/2012 EUR 19)

Osoitteenmuutokset

Suomen Kemian Seura
puh. 010 425 6300, faksi 010 425 6309
toimisto@kemianseura.fi

**Kustantaja • Utgivare • Publisher
Kempulssi Oy**

Toimitusjohtaja • Verkst.direktör • Managing Director
Leena Laitinen
Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto

• Redaktionsråd • Editorial Board

Laboratoriopäällikkö Susanna Eerola, Roal Oy
Toimitusjohtaja Saara Hassinen, SalWe Oy
Professori Matti Hotokka, Åbo Akademi
Toimituspäällikkö Päivi Ikonen, *Kemia-Kemi*
Tutkija Helena Laavi, Aalto-yliopisto
Päätoimittaja Leena Laitinen, *Kemia-Kemi*
Professori Jan Lundell, Jyväskylän yliopisto
Apulaisjohtaja Juha Pyötsiä, Kemianteollisuus ry
Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto
Tiedotuspäällikkö Sakari Sohlberg, VTT

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti
Keskipainos 5 100, erikoisnumeroilla
500–3000 kpl:n lisäjakelu.

Forssa Print, Forssa 2012
ISO 9002

Stalkkeri kannoilla

Eduskunta saa keväällä käsiteltäväkseen lakiesityksen vainoamisen kriminalisoimisesta. Jos esitys menee läpi, vainoamisesta voidaan jatkoissa tuomita sakkoo tai vankeutta.

Vainoamisella tarkoitetaan uhkailua, seuraamista, tarkkailua ja häiritseviä yhteydenottoja, jotka aiheuttavat kohteessaan ahdistusta. Stalkkerit ovat pirullisen kekseliäitä; tavallista on vaikkapa musta-maalaaminen verkossa tai tavaroiden tilaaminen toisen nimellä.

Arviolta satatuhatta suomalaista joutuu vuosittain vainotuksi. Naisista joka seitsemäs kokee jossain elämänsä vaiheessa vainoa, miehistä kuusi prosenttia. Stalkkerin kohteeksi voi joutua kuka hyvänsä ilman omaa myötävaikutustaan.

Nykyisellään Suomen laki tarjoaa vainotun suojaksi vain lähestymiskiellon. Se ei ole rangaistus eikä tehoa niihin, joihin eniten pitäisi. Espoon Sellossa uudenvuodenaattona 2009 tapahtuneen joukkomurhan jälkeen silloinen oikeusministeri Tuija Brax ehdotti sähköistä seurantapantaa tehostamaan lähestymiskiellon rikkojien valvontaa, mutta asia ei ole edennyt. Painaako vainoajan liikkumisvapaus enemmän kuin vainotun oikeus normaaliin elämään?

Pelko, univaikeudet, masennus ja epätoivo ovat tavallisia oireita vainotuilla. Aiheeseen erikoistunut psykologian tohtori Helinä Häkkänen-Nyholm toteaa, että enemmistölle kehittyä traumaperäinen stressihäiriö, josta toipuminen kestää pitkään.

Toimivin keino lyhentää piinaa on johdonmukainen torjunta. Jos vainoaja soittaa 99 puhelua, ja sadannen kohdalla uhri vastaa ja karjuu epätoivonsa vimalla luuriin pahimmat solvauksensa, tokeneeko tekijä? Ei. Hän ryystää saamansa huomion kuin janoinen kameli vesinämpäriin ja pääättelee loogisesti, että soittelua kannattaa jatkaa.

Aina ei täysi torjunta onnistu. Vainoaja voi olla asiakas, työtoveri, naapuri tai omien lasten toinen huoltaja – joku, jonka kanssa kontaktia ei voi kokonaan välttää. Häkkänen-Nyholmin mukaan rajat kannattaa kuitenkin vetää niin tiukoiksi kuin mahdollista.

Vaikka lait ja sanktiot eivät sinällään pysäytä pahanteikijää, vainoamisen kriminalisointi on tärkeä viesti siitä, että yhteiskunta ei suvaitse tätäkään väkivallan muotoa. Uudistus parantaisi poliisin mahdollisuuksia puuttua asiaan ja viranomaisten ymmärrystä tunnistaa tilanne.

”Koettakaa nyt sopia keskenänne. Riitaan tarvitaan kaksi”, apua hakeva saattaa kuulla.

Vainoamiseen riittää kuitenkin yksi. □

Leena Laitinen

Markku Joutsen